

10. Epistolele pastorale: 1 și 2 Timotei, Tit

10.1 Epistolele pastorale: destinatari și datare

Epistolele pastorale sunt scrise spre sfârșitul vieții lui Pavel (62-66 sau 64-66), în perioada în care Biserica se confrunta tot mai mult cu ereziile și cu persecuțiile. Pavel se simte nevoit să le scrie celor doi prieteni ai săi, și fii în credință, Timotei și Tit, despre felul în care trebuie să își ducă misiunea până la capăt. Amândoi fuseseră lăsați cu o misiune asemănătoare – Timotei în Efes, iar Tit în Creta – ca să organizeze bisericile din împrejurimi și să asigure o învățătură sănătoasă și lideri spirituali de caracter.

Timotei era o cunoștință mai veche a lui Pavel, un „copil în credință” al apostolului (1 Tim. 1:2; Fapte 16:1-3, 17:14, 15, 1; 18:5, 19:22, 20:4, Romani 16:21, 1 Cor. 4:17, 2 Cor. 1:1, 19; Filip. 1:1; 2:19; Col. 1:1; 1 Tes. 1:1; 3:2, 6; 2 Tes. 1:1; 1 Tim. 1:2, 18; 6:20; 2 Tim. 1:2; Filim. 1:1; Evr. 13 :23). După ce a devenit creștin (Fapte 16:1-3), Timotei l-a însoțit pe Pavel în a doua și a treia călătorie misionară (Fapte 16:3; 19:22) și era mesagerul de încredere al lui Pavel, în diverse situații (Fapte 19:22; 1 Cor. 4:17; 1 Tes. 3:2) și secretar la întocmirea scrisorilor din prima întemnițare (Coloseni, Filipeni, Filimon). În 1 Timotei el este descris ca păstor al bisericilor din regiunea Efes (1 Tim. 1:3).

Tit era, se pare, mai în vârstă decât Timotei, și nu chiar la fel de apropiat de Pavel ca acesta, deși și el este numit „copil în credință” al lui Pavel (Tit 1:4; cf. 2 Cor. 2:13; 7:6, 13, 14; 8 :6, 16, 23; 12 :18; Gal. 2:1, 3; 2 Tim. 4:10; Tit. 2:4). El a călătorit cu Pavel și Barnaba din Antiohia la Ierusalim (Gal. 2:1; cf. Fapte 15:2). A fost și el cu Pavel în a treia călătorie misionară (2 Cor. 2:13; 7:6, 13-14), dar nu este amintit în Fapte. El a fost mesagerul care a dus în Corint epistola cea aspră (sau dură) a lui Pavel (2 Cor 7:6-8), a adunat acolo fondurile pentru ajutorarea bisericii din Ierusalim (2 Cor 8:6, 16-19, 23). În epistola cu același nume, Tit este menționat ca păstor al

bisericilor din Creta, însărcinat cu organizarea întregii comunități creștine de aici (Tit 1:5-9).

10.2 Epistolele pastorale: autor și autenticitate

În ce privește tonul general, 1 Timotei (aproximativ 62 dH) și Tit (aproximativ 63 dH) sunt foarte apropiate una de alta ca datare, situație, sfaturi, vocabular folosit, ca viziune despre organizarea vieții Bisericii. 2 Timotei (66-67 dH) are un ton diferit deși se încadrează în aceeași viziune de sfătuire pastorală; ea constituie o scrisoare testament a lui Pavel, scrisă din închisoare, o ultimă epistolă a apostolului neamurilor către prietenul său mai tânăr, Timotei (există asemănări dar și deosebiri cu Epistola către filipeni).

Persoanele amintite în salutări, tonul personal, detaliile relațiilor cu Timotei, prezentarea din interiorul epistolei, toate îl indică pe Pavel, ca autor. Același lucru îl indică și termenii paulini: *credința, dragostea, nădejdea, harul, legea, exemplul personal (pilda), mângâiere, învățătură predată (transmisă) și păzită* ca atare, *lupta vieții de credință* etc., care se regăsesc în epistolele necontestate (Romani, 1-2 Corinteni, Galateni etc.).

Deși au primit diverse explicații, chiar și declarațiile tip crez vădesc o tendință caracteristică lui Pavel spre citate sau spre formularea de texte poetice, de referință (astfel de texte, crezuri și imnuri, citate sau vorbe de duh, citabile, se găsesc și în Epistolele către Efeseni, Coloseni, Filipeni). La fel, apar anumite expresii autocritice care sunt caracteristice lui Pavel, de exemplu 1 Tim. 1:12-15 („eram un hulitor, prigonitor etc.”, „cel dintâi dintre păcătoși” etc.), care pot fi întâlnite și în alte scrisori 1 Corinteni 15:9 (cca. 54), Efeseni 3:8 (cca. 59-61).

Există, însă, și diferențe de limbaj și de tematică față de alte scrisori, cum ar fi prezența unor termeni ca *învățătură sănătoasă, evlavie, cumpătare, iubitor de câștig mârșav*, formulări specifice la introducerea textelor de tip „crez” sau a imnurilor („adevărat este cuvântul care zice” sau „credincios și cu totul vrednic de crezare este cuvântul acesta” etc.), atenția specială dată organizării Bisericii care par să contureze un alt fel de autor, diferit de Pavel, așa cum este el cunoscut din

celelalte scrisori. Deosebiriile sunt de înțeles, însă, dacă se are în vedere contextul special al scrierii epistolelor, faptul că Biserica era sub atacul învățăturilor false și sub atacul dezorganizării. Este foarte posibil ca anumite diferențe de ton și vocabular să se datoreze scrierii prin intermediul unui secretar, probabil Luca, cf. 2 Tim 4:11 „doar Luca este cu mine” (există un număr important de corespondențe cu Luca-Fapte, la nivelul vocabularului).

Deși nu la fel de mult citate ca Romani și 1-2 Corinteni, epistolele pastorale sunt menționate la egalitate cu celelalte epistole ale lui Pavel. Irineu (130-202) le citează ca epistole pauline, și de asemeni, Policarp (110-150), Iustin martirul (150-155), Clement din Alexandria (150-215). Ele sunt amintite de gnosticul Heracleon (165), de Hegesippus (170), dar lipsesc din canonul lui Marcion (c. 140) – pe bună dreptate, însă, de vreme ce învățătorii falși sunt respinși categoric (cf. 1 Tim. 4:1-5, Tertullian). Sunt prezente în canonul Muratori (c. 170), ca appendix. Cel mai vechi manuscris cu scrisorile lui Pavel, p⁴⁶ (c. 200), nu le conține, dar are 5 pagini lipsă (oricum, însă, epistolele pastorale ar fi avut nevoie de 10 pagini; se pare că a fost o proastă programare a spațiului tipografic, din partea copistului). După cum se observă, epistolele sunt cunoscute și citate la sfârșitul secolului 2.

10.3 Epistolele pastorale: mesaj și structură

Scrisorile ar putea fi grupate după asemănare tematică și după perioada în care au fost scrise, adică un prim grup este format din 1 Timotei și Tit, iar în cel de-al doilea grup intră 2 Timotei. Primele două epistole conțin sfaturi pentru re-organizarea bisericilor, așa încât să aibă o bună mărturie între păgâni și să nu cadă pradă învățăturilor false. Bisericile se aflau într-o situație dificilă, confruntându-se cu învățători falși, lacomi de câștig necinstit, cu oameni rebeli și îndrăzneți, care reușeau să ducă în rătăcire case întregi și să distrugă bisericile. Cea de a treia epistolă reprezintă un fel de testament teologic și

apostolic al lui Pavel, prin care îi lasă lui Timotei sfaturi esențiale pentru continuarea lucrării creștine.

1 Timotei

Ce măsuri trebuie luate de un păstor dacă vrea să fie eficient, într-un oraș aflat sub influența învățătorilor falși, cum era Efesul (slujirea eficientă - I)

Tit

Ce măsuri trebuie luate de un păstor eficient într-un popor cu obiceiuri păcătoase cum erau cretanii, în care învățătorii falși produc tulburare, confuzie și rătăcire. (slujire eficientă - II)

2 Timotei

Cum să te pregătești de încheierea lucrării și vieții tale și cum să transmiți ștafeta lucrării mai departe, unor slujitori competenți (slujirea eficientă – III)

În afară de temele specifice care pot fi urmărite în toate trei epistolele, aceste scrisori pastorale ne oferă două perspective complementare, pe care, însă, le putem urmări doar în parte: perspectiva lui Pavel, ca sfătuitor, și perspectiva păstorilor mai tineri, Timotei și Tit, ca slujitori care preiau ștafeta. În ce privește împărțirea generală a epistolelor pastorale, se pot observa următoarele scheme retorice.

Epistola	1 Timotei	2 Timotei	Tit
<i>Praescriptio:</i>	1:1 - Pavel, apostol al lui IH, prin porunca lui Dumnezeu și a lui IH	1:1 - Pavel, apostol al lui IH prin voia lui Dumnezeu, prin vestea	1:1-3 – Pavel, rob al lui Dumnezeu și apostol al lui IH...

		vieții în IH	
<i>Adscriptio:</i>	1:2a – către Timotei, adevărat copil al meu în credință	1:2a – către Timotei copil preaiubit	1:4a – către Tit, copilul meu adevărat în credința noastră de obște
<i>Salutatio</i>	1:2b – Har, îndurare și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la IH, Domnul nostru	1:2b – Har, îndurare și pace, de la Dumnezeu Tatăl și de la Domnul IH	1:4b – Har și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la mântuitorul IH
Rugăciune de mulțumire sau binecuvântare	X	1:3-7 – mulțumesc pentru credința ta sinceră...	X
<i>Proemium</i> <i>Narratio,</i> <i>Exordium</i>	1:3-20, Timotei este lăsat să rămână în Efes ca să apere învățătura adevărată	1:8-18, Lui Timotei nu trebuie să-i fie rușine că este slujitor al evangheliei	1:5-16 Tit este lăsat să pună rânduială în Bisericile Cretei...
<i>Probatio</i>	2:1-4:16, argumente teologice	2:1-3:9, credință în luptă cu lipsa de evlavie	X
<i>Paraenesis</i>	5:1-6:19,	3:10-4:8,	2:1-3:11,

	reguli pentru conducătorii Bisericii și pentru membrii Bisericii	Timotei e chemat să urmeze exemplul lui Pavel în credință și în suferință	îndemn la învățătură sănătoasă și la fapte bune
<i>Conclusio</i>	X	4:9-18 – sfaturi și rugăminți finale: adu-mi mantaua, cărțile, ferește-te de cei răi etc.	3:12-14 – sprijin pentru misionari, chemare să vină curând
<i>Salutatio</i>	6:20-21a, sfaturi finale	4:19-21, salutări pentru Priscila, Acuila etc.	3:15a, salutări de la toți, cu dragoste
Rugăciune sau doxologie	6:21b, harul să fie cu tine	4:22, Domnul să fie cu duhul tău, harul să fie cu tine	3:15b, harul să fie cu voi toți

10.4 Epistolele pastorale: structură și conținut

Structura epistolei 1 Timotei

Praescriptio (1:1-2)

Narratio (1:3-20)

- Situația: probleme în Efes,
 Porunca dată lui Timotei: păzirea credinței
 împotriva învățătorilor falși (cf. 1:3, 5, 18; 4:11).
 A. Prezentarea învățăturii false, imorale (1:3-11)
 B. Rugăciune și confirmarea autorității (1:12-17)
 C. Poruncă pentru Timotei (1:18-20)

Probatio (argumentele teologice), 2:1 - 4:16

- A. Primul răspuns dat învățăturilor false:
 rugăciune și mărturie în societate: mântuire prin
 Isus pentru toți oamenii (2:1-7)
 rugăciune și mărturie în Biserică: comportamentul
 bărbaților și femeilor în Biserică (2:8-15)
 calitățile liderilor: episcopi și diaconi (3:1-13)
 rânduială, armonie în casa lui Dumnezeu (3:14-16)

- B. Al doilea răspuns dat învățăturilor false:
 respingerea ascetismului legalist (4:1-5)
 nevoia ca Timotei să fie un bun învățător (4:6-16)

Paraenesis, Sfaturi pentru păstorie (5:1-25)

- purtarea față de cei bătrâni (5:1-2)
 ajutorarea văduvelor (5:3-16)
 relațiile cu prezbiterii (5:17-22)
 reguli diverse (5:23-25)
 relațiile stăpâni-sclavi (6:1-2)
 împotriva certurilor de păreri (6:3-5)
 împotriva lăcomiei (6:6-10)
 imnul „ordinării pastorale” (6:11-16)
 sfaturi pentru cei bogați (6:17-19)

Conclusio: Sfaturi finale, atenționări (6:20-21)***Structura epistolei către Tit***

Epistola are o construcție de tip AB (sfătuire – argument teologic), repetată de trei ori, și prezintă un anume paralelism, având două secțiuni de contextualizare istorică, *narratio* și

secțiunea de concluzii, *conclusio*, încadrate de prezentarea inițială și de salutul final.

Praescriptio, (1:1-4)

Prezentarea chemării și autorității de apostol a lui Pavel, prezentarea lui Tit drept copil și ucenic al lui Pavel în „credința comună”.

Narratio: Dubla misiune (poruncă) pentru Tit, îndreptare și ordinare (1:5)

A. Calitățile liderilor și contextul solicitărilor

Sfătuire 1, Calitățile unui prezbiter - episcop (1:6-9)
Argument 1, Contextul dezastrului: învățători falși iudei, dar și probleme etice specifice creștinilor (1:10-16)

B. Viață și învățătură sănătoasă în Biserică - I

Sfătuire 2, Învățătură sănătoasă pentru toți (2:1-10)
Argument 2: Motivația purtării sfinte este harul (2:11-15)

C. Viață și învățătura sănătoasă în societate – II

Sfătuire 3, Comportament social și de muncă (3:1-3)
 Sfaturi pentru stăpâni și sclavi
Argument 3: Motivația purtării sfinte este dragostea (3:3-8a)

Peroratio, Ultima soluție: evitarea celor răzvrățiți (3:8b-11)

Conclusio, Sfaturi misionare, îndemnuri finale, (3:12-14)
 (elemente istorice, de tip *narratio*: vizita lui Apollo și a lui Zenas, a lui Tihic și Artemas)

Salutatio, (3:15)

Structura epistolei 2 Timotei

Praescriptio, 1:1-7

Salutări (1:1-2)

Mulțumiri pentru credința lui Timotei (1:3-7)

Narratio, 1:8-18

Chemare la slujire pentru Timotei, într-un context dificil: Pavel este părăsit de unii din tovarășii săi

Probatio, 2:1-3:9

Argumentul 1, transmiterea ștafetei lucrării

Creștine trebuie făcută cu credincioșie și dedicare (2:1-2:13)

Argumentul 2, împotrivirea față de confruntările sterile se face printr-un caracter sfânt (2:14-26)

Argumentul 3, destrăbălarea oamenilor în zilele din urmă impune o atitudine creștină limpede, fermă (3:1-9)

Parenesis, 3:10-4:8

Exemplul lui Pavel, al familiei, al Bibliei (3:10-17)

Îndemnuri părintești și apostolice, la lucrare (4:1-8)

Conclusio și peroratio, 4:9-18,

a. Colaboratori de încredere și dezamăgiri (4:9-16)

b. Încredere că Domnul îl va sprijini (4:17-18)

Salutatio, 4:19-22

B. Conținut teologic și comentarii

În epistolele pastorale, soluția lui Pavel pentru situația de atac și destrămarea a Bisericilor este o invitație limpede la credință și la o viață sfântă. De fapt, această soluție constă în asigurarea unei conduceri sfinte pentru Biserică (prezbiteri, episcopi, diaconi, diaconice; de observat însă că cerințele pentru aceștia sunt aproape identice cu cerințele pentru orice creștin, tânăr sau bătrân, femeie sau bărbat) și a unei transmițeri eficiente a principiilor evangheliei către bărbați de

încredere, în stare să trăiască și ei sfânt și să transmită nealterat urmașilor adevărul credinței.

În 1 Timotei, Biserica a fost afectată de o invazie de învățători falși, imorali, care trebuiau contracarați; deși Pavel fusese unul din fondatorii bisericii din Efes, care începuse bine, în școala lui Tiran, această biserică nu fusese scutită de interferența cu învățăturile păgâne și viața destrăbălată a locuitorilor păgâni ei Efesului. În cazul lui Tit, Bisericile din răspunderea lui erau relativ nou înființate (dar nu de Pavel), tinere în credință, și i s-a poruncit să îndrepte lucrurile, să restaureze echilibrul bisericilor după un atac sever, probabil de câțiva ani, din parte iudaizatorilor și a păgânilor. În 2 Timotei, în final, Pavel este gata să moară și, la această cumpănă a vieții, el accentuează nevoia de transmitere a învățăturii corecte la generațiile de lucrători care vin. Îl încurajează și în întemeiază pe Timotei pe temelia Scripturii, ca să știe cum să își lupte lupta vieții și să apuce, în final, premiul chemării cerești.

Prima epistolă către Timotei

Praescriptio (1:1-2)

Probatio (argumentele teologice), 2:1 - 4:16

- A. Primul răspuns dat învățăturilor false:
 - rugăciune și mărturie în societate: mântuire prin Isus pentru toți oamenii (2:1-7)
 - rugăciune și mărturie în Biserică: comportamentul bărbaților și femeilor în Biserică (2:8-15)
 - calitățile liderilor: episcopi și diaconi (3:1-13)
 - rânduială, armonie în casa lui Dumnezeu (3:14-16)

- B. Al doilea răspuns dat învățăturilor false:
 - respingerea ascetismului legalist (4:1-5)
 - nevoia ca Timotei să fie un bun învățător (4:6-16)

Paraenesis, Sfaturi pentru păstorire (5:1-25)

purtarea față de cei bătrâni (5:1-2)
 ajutorarea văduvelor (5:3-16)
 relațiile cu prezbiterii (5:17-22)
 reguli diverse (5:23-25)
 relațiile stăpâni-sclavi (6:1-2)
 împotriva certurilor de păreri (6:3-5)
 împotriva lăcomiei (6:6-10)
 imnul „ordinării pastorale” (6:11-16)
 sfaturi pentru cei bogați (6:17-19)

Conclusio: Sfaturi finale, atenționări (6:20-21)

După o introducere în care Timotei este numit „adevărat fiu în credință”, o denumire foarte încurajatoare (1:2) – care are o paralelă în Tit 1:4, Timotei este sfătuit să ia măsuri împotriva învățaturii false (1 Tim. 1:3-11; 4:1-5; 6:3-16) și să urmeze principii clare, sănătoase în relațiile cu membrii bisericii (1 Tim. 5:1-2), să știe cum să se poarte cu prezbiterii (5:17-22). Tonul scrisorii este destul de hotărât, Timotei fiind îndemnat să reglementeze situația ferm (1:3, „să poruncești”).

Învățăturile false cu care se confrunta Efesul

Narratio (1:3-20)

Situația: probleme în Efes,

Porunca dată lui Timotei: păzirea credinței

împotriva învățătorilor falși (cf. 1:3, 5, 18; 4:11).

A. Prezentarea învățaturii false, imorale (1:3-11)

B. Rugăciune și confirmarea autorității (1:12-17)

C. Poruncă pentru Timotei (1:18-20)

Pavel îi dă reguli cu privire la ajutorarea văduvelor (1 Tim. 5:3-16), cu privire la rugăciune (1 Tim. 2:1-15), cu privire la calitățile episcopilor și diaconilor (1 Tim. 3:1-13), la relațiile dintre angajați și patroni (1 Tim. 6:1-2), și la responsabilitățile membrilor bogați (1 Tim. 6:17-19). Pavel îi amintește lui Timotei de caracterul profetic al slujirii lui pastorale (1 Tim. 1:12-20) și îl încurajează în lucrare (1 Tim. 4:6-16).

Prin pasajul cheie al scrisorii (1 Tim. 3:14-16), Pavel îi aduce aminte de principalul motiv care trebuie să anime lucrarea lui Timotei: păstrarea purității bisericii împotriva învățătorilor falși. Scrisoarea se încheie pe aceeași notă (1 Tim. 6:20-21).

Epistola către Tit

Scrisoarea îl învață pe Tit cum să restaureze mărturia creștinilor în Creta, o insulă unde învățăturile false făcuseră ravagii. Problema învățaturii false este înrăutățită de influențele imorale și de înclinațiile spre dezordine și răutate ale cretanilor înșiși. Soluția dată de Pavel este alegerea unor lideri credincioși, competenți, cu mărturie bună (Tit 1:5-16). De fapt, toți membrii bisericii trebuie încurajați, indiferent de vârste, să trăiască o viață de credință exemplară. (Tit 2:1-10). Motivația pentru trăirea unei vieți noi, transformate, vine din relația personală cu Hristos, din credința în El (Tit 2:11-14; 3:4-8). Biserica este chemată să dea un exemplu bun (Tit 3:1-3), ca dovadă a credinței ([Tit 3:8](#)): și liderii, și bătrânii, și tinerii, și stăpânii, și robii. Toți trebuie să fie o podoabă pentru învățătura Domnului. Cei ce resping învățătura sănătoasă și exemplul unei vieți bune, și care iubesc certurile fără sfârșit și controversele ineficiente, trebuie ignorați și evitați, după ce, în prealabil au fost avertizați (Tit 3:9-11).

Între 1 Timotei și Tit sunt asemănări, dar și deosebiri. Pavel are o relație de același tip cu cei doi (părinte în credință – copil în credință). Problemele în Biserici, precum și soluțiile, par să fie asemănătoare. Epistola către Tit este însă mai scurtă, mai redusă în mulțimea sfaturilor. 1 Timotei nu are doar liste de cerințe pentru prezbiteri ci și pentru diaconi, și chiar, posibil, și pentru diaconice (sau soțiile diaconilor). 1 Timotei are și sfaturi pentru patroni (stăpânii de sclavi), pe când Tit nu are decât sfaturi pentru robi (s-ar părea că în Creta creștinii erau mai puțin înstăriți). Sfaturile adresate lui Timotei sunt mai multe, mai detaliate, decât sfaturile adresate lui Tit. Pe ansamblu, 1 Timotei este mai complexă decât Tit, dar Epistola către Tit are nuanțele sale, precizările sale, detaliile sale

specifice care o fac mai ușor de urmărit în toate sfaturile și îndemnurile sale (accent pe învățatură sănătoasă, pe mărturie bună a creștinilor în societate, pe fapte bune, pe evlavie).

A doua epistolă către Timotei

A doua scrisoare către Timotei este mai personală, mai directă (2 Tim 1:6-14; 2:1-13). Este o scrisoare testament, asemănătoare în situație cu situația epistolei către filipeni, dar cu un ton mult mai grav, definitiv.

Pavel se uită retrospectiv la slujirea sa și privește, în același timp, înainte, cu credință (2 Tim 1:15-18; 3:10-17; 4:9-18). Scrisoarea are forma unei consilieri finale adresate unui colaborator mai tânăr (2 Tim 4:1-8). Pavel este închis (2 Tim 1:8, 16; 2:9) în Roma (2 Tim 1:17), iar Timotei se află, foarte probabil, în Efes (2 Tim 2:17). Scrisoarea indică dezamăgirea lui Pavel față de creștinii din Roma care îl părăsiseră (2 Tim 1:15-18). Lucrurile nu arătau prea bine (2 Tim 4:6), însă Pavel își pune nădejdea în Dumnezeu, nu în oameni (2 Tim 4:3-8, 18). Își aduce aminte, în același timp, de lucrarea misionară de altădată, când era împreună cu Timotei (2 Tim 1:3-5; cf Fapte 16:1-4). Se dă pe sine exemplu de tărie în persecuție și de perseverență în lucrare, prin greutatea (2 Tim 1:6-14).

În contextul acesta apare ideea transmiterii ștafetei, a investiției în alții. Timotei trebuie să îi pregătească pe alții, așa cum Pavel l-a pregătit pe el ca lucrător, altădată (2 Tim 2:1-2). Apoi, păstorul este trebuie să fie un bun cunoscător și vestitor al evangheliei. Pavel îl încurajează pe Timotei să meargă înainte cu credință (2 Tim 2:3-7). Secretul slujirii pastorale este identificarea cu Isus Hristos (2 Tim 2:8-9) și o bună slujire pastorală înseamnă sprijinirea vieții celorlalți, jertfirea pentru ceilalți, pentru ca aceștia să poată merge înainte (2 Tim 2:10-13).

Timotei trebuie să păzească biserica de învățătorii falși (2 Tim 2:14-3:9), fără să se teamă de atacurile lor (2 Tim 3:10-13). Scriptura este resursa învățaturii sănatoase, motivația pentru o viață sfântă (2 Tim 3:14-4:2). Acestea sunt adevăruri

esențiale pentru o lume unde oamenii se afundă tot mai mult în plăceri și subiectivism (2 Tim 4:3-5), pentru o lume în care se vede tot mai clar că aparține zilelor din urmă. Scrisoarea se încheie cu salutări, diverse precizări și repetarea invitației pentru o vizită a lui Timotei la Roma (2 Tim 4:13).

10.5 Epistolele pastorale: teme de studiu

1. Completați următoarele domenii cu termenii specifici pe care îi folosește Pavel în scrisorile pastorale:

Domeniul relațiilor frățești:

Domeniul comunicării cuvântului:

Domeniul exemplului pastoral:

2. Identificați crezurile, descrierile lucrării de mântuire, motivațiile de lucrare ale slujitorului creștin. Ce observații puteți face asupra lor?

3. Exercițiu de imaginație spirituală. Puneți-vă în situația lui Pavel, apoi a lui Timotei și Tit și încercați să răspundeți următoarelor întrebări. Din perspectiva lui Pavel: Ce i-ai recomanda unui tânăr lucrător, dacă ar trebui să-i cedezi ștafeta lucrării, știind că sfârșitul tău este aproape? Cum ți-ai petrece ultimii ani de lucrare? Ce fel de senior crezi că ar vrea Timotei să fii pentru el, acum?

Din perspectiva lui Timotei și Tit: Ce ai vrea să vezi la un lucrător pe care îl urmezi, a cărui lucrare o continui? Cum crezi că ar vrea el să te porți? Folosește ca punct de plecare schema de mai jos.

4. Prezentați și discutați portretul pastorului, al slujitorului creștin model, așa îl conturează Pavel în scrisorile pastorale.

Portretul pastorului, al slujitorului creștin:

Să fie dedicat unei învățături de calitate: mustre, predice etc.

Să fie un om cu principii clare, ferme:

Să poruncească
 Să spună apăsător
 Să nu fie disprețuit,
 Să fie demn de respect
 Să fie o pildă, un exemplu de urmat. Forța memoriei
 Să asigure o învățătură curată
 Ce este curat, cf. Tit
 Să aibă principii, metode clare în disciplinare,
 muștrare
 Să țintească spre a deveni un profesionist al Cuvântului
 Să fie evlavios, disciplinat.
 Să fie cumpătat
 Să își cuantifice convingerile în crezuri clare, în vorbe
 memorabile
 Viziunea lui Pavel din crezurile sale
 Să încurajeze o relație principială cu statul
 Să încurajeze o viață de închinare de calitate
 Să promoveze oameni de caracter în slujire.
 Să se poarte cu respect față de ei.
 Cine trebuie să dea învățătură în biserică?
 Femeile... către femeile tinere
 Pastorii... către toți
 Cine trebuie să dea învățătură în biserică? Vorbăreții?
 Cine trebuie să dea învățături în biserică?
 Neevlavioșii?
 Descurcăreții?

Să încurajeze relații sănătoase, frumoase, între membrii
 Bisericii

Bătrâni, tineri-tinere, maturi, văduve,
 bogații, săracii, robii.
 Să mențină legătura cu cei mai tineri,
 să îi pregătească.

Forța memoriei: propria lucrare, lucrarea lui Timotei.

Să pregătească predarea ștafetei.

 Ce este predarea ștafetei lucrării?

Să aibă viziune

Să fie pregătit pentru lucru îndelung

Să aibă reguli, principii

Să se ferească...

Să se lupte...

Să se curățească...

Să fie generos și atent în relațiile cu adversarii.

Să fie informat asupra culturii oamenilor

Să fie conștient că sunt vremurile din urmă

Să încurajeze slujirea reciprocă matură,

Să fie un bun psiholog

Nu forma contează, caută esența

Să fie atent să nu se vorbească nimic rău despre Biserică

